

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง " ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศอินเดีย พ.ศ. 2493 - 2529 " พอจะสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่าง ทั้งสองประเทศ เกิดขึ้นความสภาวะแวดล้อมทางการเมืองในระดับโลกและระดับ ภูมิภาค ดังจะเห็นได้จากกรณีสงครามเย็นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นต้นมา สงครามเย็นนี้เองที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดอุดมการณ์ทางการเมือง ของผู้นำประเทศไทยและประเทศอินเดีย และมีส่วนในการดำเนินนโยบายต่าง ประเทศของทั้งสองประเทศ

จากนโยบายต่างประเทศและอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันนี้ ทำให้ทั้งสองประเทศมีจุดยืนที่แตกต่างกัน และมีมุมมองปัญหาหรือเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นต่างมุมมองกัน ดังนั้นการแสดงออกต่อเหตุการณ์ทั้งหลายจึงแตกต่างกันออกไปด้วย ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ของประเทศในกรณีต่างๆ ส่งผลให้เกิดความ ชัดแย้งทางการเมืองระหว่างกัน

อย่างไรก็ดี ความขัดแย้งดังกล่าวไม่ใช่ความขัดแย้งกันโดยตรง จะมีก็แต่ทั้งสองประเทศยัง เฝ้าดูมีส่วนเข้าไปร่วมตัวกันในกรณีต่างๆ เท่านั้น ความสัมพันธ์จึงยังคงดำรงอยู่ได้ด้วยดี แม้จะไม่แนบแน่น และราบรื่นนักก็ตาม

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลายว เหตุการณ์ในระดับภูมิภาคมีผลต่อความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ในสงครามเกาหลีเมื่อเกาหลีเหนือรบกับ เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกาถือว่าการกระทำนี้คือก้าวหนึ่งของการรุกรานจากฝ่าย คอมมิวนิสต์ ดังนั้นจึงถือเป็นหน้าที่ของสหรัฐอเมริกาที่จะต้องชดเชวทางการกระทำ ของฝ่ายคอมมิวนิสต์ สหรัฐอเมริกาและประเทศในค่ายโลกเสรี รวมทั้ง ประเทศไทย จึงส่งทหารเข้าร่วมรบในสงครามเกาหลี ฝ่ายประเทศไทย เมื่อเริ่มสงครามก็คิดเหมือนกับฝ่ายโลกเสรี และร่วมประนาณเกาหลีเหนือในการ รุกรานเกาหลีใต้ แต่ไม่ยอมส่งกองทหารไปร่วมรบ และยังส่งสาส์นไปถึง นายกรัฐมนตรีของอังกฤษ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียตเพื่อ

าได้มุขิศงครามอีกด้วย เมื่อสงครามยุติลง อินเดียจึงเข้าใจว่าสงครามครั้งนี้ยุติลงได้ เพราะการกระทำของอินเดีย

สงครามเวียดนามเป็นอีกเหตุการณ์หนึ่งซึ่งเห็นความขัดแย้งในด้านนโยบายระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียอย่างเห็นได้ชัด ประเทศไทยกล่าวการรุกรานของคอมมิวนิสต์ จึงสนับสนุนสหรัฐอเมริกาในการรบกับเวียดนามที่ส่วนอินเดียเห็นว่าสงครามเวียดนามเป็นเพียงสงครามกลางเมืองเท่านั้น ความขัดแย้งในสงครามเวียดนามนำไปสู่การจัดตั้งองค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือซีโต้ขึ้น การตั้งซีโต้นี้เองที่ทาหารอัยราวระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียเห็นได้ชัดขึ้น เมื่อปากีสถานเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์การซีโต้ด้วย ซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในองค์การซีโต้ด้วยกัน อินเดียเกรงว่าปากีสถานจะใช้การสนับสนุนจากประเทศไทยในองค์การซีโต้ ุคยเฉพาะสหรัฐอเมริกาทำสงครามกับอินเดีย

หลังจากเหตุการณ์นี้ยังมีความขัดแย้งให้เห็นอีก 2 กรณีคือ การก่อตั้งสมาคมอาเซียน และการรับรองรัฐบาลเฮงส์มริน

เรื่องการก่อตั้งสมาคมอาเซียนนี้ เกิดจากความไม่พอใจของอินเดียที่ประเทศสมาชิกอาเซียนไม่ให้ความสนใจเชิญอินเดียเข้าร่วมกลุ่มด้วย ในขณะที่ประเทศอาเซียนเห็นว่า อินเดียเป็นประเทศที่ใหญ่เกินไป และไม่ได้อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ส่วนเรื่องการรับรองรัฐบาลเฮงส์มริน กาลังคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น แม้อินเดียจะขัดแย้งกับประเทศไทยในประเด็นการรับรองรัฐบาล แต่อินเดียมีความเห็นอย่างเดียวกับไทยว่า เวียดนามไม่ควรแทรกแซงในกัมพูชา และเห็นควรให้เวียดนามถอนทหารออกไปทั้งหมด

เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ส่งผลให้ความสัมพันธ์ค่อนข้างจะห่างเหินกัน ทั้งที่ประเทศอินเดียเป็นประเทศใหญ่ มีพัฒนาการทางเทคโนโลยีสูงในระดับหนึ่ง เป็นประเทศที่ไทยสามารถขยายตลาดการค้าเข้าไปได้ แต่ด้วยปัจจัยทั้งทางการเมืองระหว่างประเทศ และการเมืองภายในประเทศของทั้งสองประเทศนี้เองที่ทำให้ความสัมพันธ์ไม่แนบแน่นเท่าที่ควร

ผลที่ตามมาคือความไม่เข้าใจกัน ความห่างเหิน และการมองข้ามความสำคัญ ุคยเฉพาะด้านการค้าขาย พ่อค้าไทยแทบจะไม่ยากคิดต่อค้าขายกับประเทศอินเดียเลย เพราะเกรงปัญหาและชั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน

แม้การค้าจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน การค้ากับอินเดียก็ยังไม่มีความจริงจังมากพอที่พ่อค้าไทยจะสนใจหาการค้าขายด้วยอย่างจริงจังกว่านี้

รัฐบาลจึงควรส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับประชาชนต่อประชาชน และ

ระดับรัฐต่อรัฐให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากประเทศไทยได้รับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น มีการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีแผนใหม่มากขึ้น คาดกันว่าพ่อค้าอินเดียคิดจะมาลงทุนในประเทศไทยในลักษณะการลงทุนร่วมกันมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อเศรษฐกิจของชาวไทยโดยรวมด้วย

หลังจากการเยือนประเทศไทยของนายราชฟี คานธี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองดีขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาทางการเมืองที่ทั้งสองประเทศเห็นขัดแย้งกัน ต่างได้รับการแก้ไขและคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น จึงไม่น่าจะมีอุปสรรคความขัดขวางความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างประเทศทั้งสองได้

เมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนอินเดียระหว่างวันที่ 10 - 28 มีนาคม พ.ศ. 2530 รัฐบาลและประชาชนอินเดียต่างให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศให้ใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียนั้น เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่คงที่ เพราะเริ่มกันจากพื้นฐานทางการเมืองที่แตกต่างกัน ถึงกระนั้นโอกาสที่ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจจะขยายตัวมากขึ้นกว่าเดิมก็ยังมีอยู่ หากประเทศไทยและประเทศอินเดียแยกประเด็นการค้าออกจากการเมือง

ในเรื่องของการค้านั้น แม้ประเทศไทยจะขาดดุลการค้ากับประเทศอินเดียมากกว่าได้เปรียบดุลการค้า ประเทศทั้งสองก็ยังคงหาการค้ากันต่อไป ประเทศไทยเข้าใจดีว่าในสภาพการค้าอย่างที่เป็นอยู่นี้ ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรม ส่งออกสินค้าทางการเกษตรไปยังประเทศอินเดีย ย่อมเป็นธรรมดาที่จะขาดดุลการค้ากับอินเดียซึ่งส่งสินค้าเครื่องจักรอุตสาหกรรม และวัตถุดิบเพื่อใช้ในการอุตสาหกรรมมาขายในประเทศไทย

รัฐบาลไทยควรส่งเสริมให้มีการส่งสินค้าเข้าไปขายในประเทศอินเดียให้มากขึ้น เพราะอินเดียมีประชากรมาก หากสามารถเปิดตลาดได้กว้างขวางขึ้น จะเป็นประโยชน์แก่การค้าของไทย พ่อค้าไทยควรเข้าไปสำรวจตลาดอินเดีย และส่งสินค้าเข้าไปให้มากขึ้น โดยพยายามทำความเข้าใจกับระบบราชการของอินเดียให้มากขึ้น ควรมีการเจรจาในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล และในระดับเอกชน เพื่อหาทางช่วยเหลือให้สินค้าไทยเข้าไปในตลาดอินเดียมากขึ้น นอกจากนี้ควรมีความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อที่จะเข้าไปลงทุนในประเทศอินเดีย เนื่องจากค่าแรงยังต่ำ และนำสินค้าที่ผลิตได้ส่งออกไปขายยังประเทศอื่นต่อไป รัฐบาลไทยควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่อาจได้รับจากอินเดีย เช่น การชักชวนให้นักลงทุนอินเดีย เข้ามาลงทุนทำโรงงานเหล็กกล้าและเหล็กเส้นในประเทศ เพราะประเทศไทยกำลังพัฒนาย่อมต้องการวัตถุดิบเหล่านี้ในการก่อสร้าง

โดยเหตุที่ประเทศไทยและประเทศอินเดียมีความสัมพันธ์กันมาเป็นเวลานานแต่สมัยโบราณ รัฐบาลไทยและรัฐบาลอินเดียน่าจะแสวงหาหนทางกระชับสัมพันธไมตรีกันให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนของทั้งสองชาติให้มากขึ้นด้วย วัตถุประสงค์ที่ควรนำมาใช้คือ การนำความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมขึ้นมาเป็นจุด เชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะในโลกปัจจุบัน เมื่อเศรษฐกิจการค้ากำลังก้าวขึ้นมา มีความสำคัญไม่แพ้ด้านการเมือง ประเทศไทยควรใช้ข้อได้เปรียบด้านความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมในการ เชื่อมความสัมพันธ์ เพราะหากผูกใจผู้นาอินเดียได้แล้ว ผลประโยชน์มหาศาลก็น่าจะตามมา เนื่องจากประเทศอินเดียเป็นประเทศมหาอำนาจชาติหนึ่งในโลก และเป็นผู้นำของกลุ่มประเทศโลกที่สาม และกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ประเทศไทยอาจใช้อินเดียเป็นสะพาน เชื่อมโยงให้เข้าไปค้าขายกับประเทศในกลุ่มเดียวกับอินเดียได้ด้วย

หลังจากการเยือนประเทศไทยของนายกรัฐมนตรี ราชิพ คานธี แห่งประเทศอินเดีย ความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศค่อนข้างแน่นแฟ้นขึ้น เนื่องจากเหตุการณ์ต่างวาระในเวทีการเมืองระหว่างประเทศกำลังคลี่คลายไปในทางที่ดี และทั้งสองประเทศต่างมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในทางการค้า คือต้องการทำการค้าขายระหว่างกัน ทำให้ประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองไม่ใช่ว่าเรื่องสำคัญในการพิจารณาทางการค้า

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาเหตุการณ์ในโลกปัจจุบัน ที่การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์กำลังค่อยๆ หดหายไป เหตุการณ์ของโลกคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดียย่อมมีแนวโน้มว่าจะดีขึ้น เป็นลำดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขปัญหาภายในประเทศอินเดียด้วย เพราะปัจจุบันยังเกิดความไม่สงบในประเทศอินเดียอยู่ทั่วไป หากรัฐบาลอินเดียสามารถยุติปัญหาภายในหรือทำให้ลดน้อยลงได้แล้ว ความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ คงจะดีขึ้น เป็นลำดับ เศรษฐกิจของประเทศอินเดียคงจะดีขึ้น ทำให้ไม่ต้องพึ่งพาแพ่งภาษีสูงมาก เพื่อป้องกันสินค้าจากภายนอก เข้าประเทศมากเกินไป

ชาวไทยควรหาการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับชาวอินเดียให้มากขึ้น เพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างกัน รัฐบาลอินเดียและรัฐบาลไทยก็ควรส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกันทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้อุปสรรคทางความสัมพันธ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตหดหายไปมากที่สุด วิธีที่ดีที่สุดในการส่งเสริมความสัมพันธ์คือใช้ประเด็นด้านวัฒนธรรมเป็นสำคัญ